

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Bibliografia	XVII
Wstęp	XLIX
Rozdział 1. Założenia terminologiczne i teoretyczne	1
1.1. Uwagi wstępne	1
1.1.1. Pojęcie spółki w Prawie prywatnym międzynarodowym	2
1.1.1.1. Kolizyjne reguły wykładni pojęcia spółki	2
1.1.1.1.1. Wykładnia funkcjonalna	2
1.1.1.2. Unijna wykładnia autonomiczna	5
1.1.1.3. Prounijna wykładnia prawa krajowego	7
1.1.2. Brak decydującego znaczenia kryterium osobowości (podmiotowości) prawnej	8
1.1.3. Samodzielna i rozpoznawalna na zewnątrz struktura organizacyjnej jako kryterium decydujące dla stwierdzenia spółki	10
1.1.3.1. Kryterium funkcjonalne	10
1.1.3.2. Uwagi prawoporównawcze	11
1.1.3.3. Efektywność kryterium samodzielnej i rozpoznawalnej na zewnątrz organizacji	15
1.1.4. „Osoba prawa i inna jednostka organizacyjna” w rozumieniu art. 17 i n. PrPrywM jako spółka	19
1.2. Kwalifikacja rozgraniczająca statut personalny spółki od innych statutów	22
1.2.1. Pojęcie kwalifikacji	22
1.2.2. Kwalifikacja kolizyjnoprawna a wykładnia pojęć kolizyjnoprawnych	24
1.2.3. Metody kwalifikacji	25
1.2.3.1. Metoda kwalifikacji według <i>legis fori</i>	26
1.2.3.2. Kwalifikacja według <i>legis causae</i>	27
1.2.3.3. Kwalifikacja funkcjonalna	27
1.2.3.4. Unijna kwalifikacja autonomiczna	28
1.2.3.5. Wymóg prounijnej kwalifikacji instytucji prawa krajowego	29
1.2.4. Problem kwalifikacji wielokrotnej	29

1.3. Zasada jedności statutu personalnego	30
1.3.1. Treść zasady jedności statutu personalnego	30
1.3.2. Wymóg oceny wszystkich prawnośpółkowych stosunków wewnętrznych i zewnętrznych według jednego <i>legis societatis</i> .	31
1.3.3. Zakaz zawężania zakresu zastosowania <i>legis societatis</i>	32
1.3.4. Identyfikacja elementów statutu personalnego spółki w świetle zasady jedności statutu personalnego	34
1.3.5. Zasada jedności statutu personalnego w wybranych systemach prawnych	47
1.3.6. Zakres zastosowania <i>legis societatis</i> w świetle projektu GEDIP	60
1.3.7. Ustawowe określenie zakresu zastosowania <i>legis societatis</i> przez ustawodawcę polskiego jako wyraz zasady jedności statutu personalnego	60
1.3.8. Prawo UE dotyczące zakresu zastosowania statutu personalnego spółki	62
1.3.8.1. Prawo pierwotne	63
1.3.8.2. Prawo wtórne	66
1.3.8.3. Unijny jednolity statut personalny spółki	69
1.4. Statut personalny spółki a inne konkurujące statuty	71
1.4.1. Statut personalny a statut deliktowy	72
1.4.2. Statut personalny a statut upadłościowy	78
1.4.3. Statut personalny a statut kontraktowy	88
1.4.4. Statut personalny a statut spadkowy	90
1.4.5. Statut personalny a statut umowy o arbitraż	97
1.4.6. Statut personalny a statut małżeńskiego ustroju majątkowego	99
1.4.7. Statut personalny a statut pełnomocnictwa/prokury	102
1.4.8. Statut personalny a statut firmy (ochrony prawa do firmy)	104
1.4.9. Statut personalny a statut przedsiębiorcy	104
1.4.10. Statut personalny a statut formy czynności prawnej	105
1.4.11. Statut personalny a statut rynku kapitałowego	105
1.4.12. Statut personalny a statut procesowy	108
Rozdział 2. Wyznaczanie, ustalanie i stosowanie statutu personalnego spółki	109
2.1. Uwagi wstępne	109
2.2. Wyznaczanie <i>legis societatis</i>	110
2.2.1. Modele wyznaczanie <i>legis societatis</i>	110
2.2.2. Prawo UE dotyczące wyznaczania statutu personalnego spółki	113
2.2.2.1. Prawo pierwotne	113
2.2.2.2. Prawo wtórne	119

2.2.3. Wyznaczanie prawa właściwego na podstawie art. 17 PrPrywM	122
2.2.3.1. Wyznaczanie prawa właściwego na podstawie teorii siedziby	122
2.2.3.1.1. Pojęcie siedziby rzeczywistej	124
2.2.3.1.2. Ustalanie siedziby rzeczywistej	125
2.2.3.1.3. Odesłanie dalsze jednokrotne	126
2.2.3.1.4. Wyłączenie przechodniości łącznika siedziby rzeczywistej	127
2.2.3.1.5. Ocena w świetle wymogów unijnej swobody przedsiębiorczości	128
2.3. Ustalanie i stosowanie statutu personalnego spółki	128
2.3.1. Metoda kolizyjna	128
2.3.2. Metoda „uznania”	129
2.3.3. Stosowanie normy kolizyjnej dotyczącej spółek <i>ex officio</i>	133
2.3.4. Ustalanie treści obcego statutu personalnego spółki wskazanego jako prawo właściwe	136
2.3.5. Stosowanie obcego statutu personalnego spółki wskazanego jako prawo właściwe	138
2.4. Ograniczenia zastosowania obcego statutu personalnego wskazanego jako prawo właściwe	140
2.4.1. Rozszczępienie statutu personalnego spółki	142
2.4.1.1. Pojęcie łącznika szczególnego	142
2.4.1.2. Zastosowanie łącznika szczególnego	143
2.4.2. Przełamanie statutu personalnego spółki	144
2.4.2.1. Pojęcie przepisów wymuszających swoje zastosowanie	144
2.4.2.1.1. Przepisy prawa polskiego wymuszające swoje zastosowanie	145
2.4.2.1.2. Przepisy innego prawa wymuszające swoje zastosowanie	148
2.4.2.2. Klauzula <i>ordre public</i>	149
2.4.2.3. Pisane względy uzasadniające	150
2.4.2.4. Niepisane względy uzasadniające	151
2.4.2.4.1. Nadrzędne względy interesu ogólnego	151
2.4.2.4.2. Oszustwo lub nadużycie	153
2.4.2.5. Model informacyjny	156
2.4.2.6. Zastosowanie formuły Keck	158
Rozdział 3. Główne atrybuty spółki stanowiące element statutu personalnego	163
3.1. Uwagi wstępne	163
3.2. Zdolność prawna spółki	169

3.2.1. Zdolność prawna jako część statutu personalnego	169
3.2.2. Szczególna zdolność prawna	170
3.2.2.1. Zdolność do uzyskania statusu wspólnika w innej spółce ..	170
3.2.2.2. Zdolność do bycia organem spółki	174
3.2.3. Ochrona obrotu w związku z brakiem lub ograniczeniem zdolności prawnej wynikającym ze statutu personalnego spółki	175
3.2.3.1. Ochrona obrotu przed działaniem zasady <i>ultra vires</i>	175
3.2.3.2. Ochrona obrotu przed działaniem pod fałszywym statutem personalnym lub stworzeniem pozoru prawa	177
3.2.4. Zdolność sądowa	179
3.2.5. Zdolność procesowa	185
3.2.6. Zdolność deliktowa	186
3.3. Reprezentacja spółki	188
3.3.1. Reprezentacja spółki przez organy	188
3.3.2. Reprezentacja spółki przez innych funkcjonariuszy spółki	191
3.3.3. Reprezentacja spółki przez osoby niebędące funkcjonariuszami spółki	193
3.3.3.1. Pełnomocnik	193
3.3.3.2. Prokurent	194
3.3.3.3. Kurator	196
3.3.4. Skutki naruszenia ustawowego lub przewidzianego w umowie (statucie) spółki zakresu umocowania do reprezentacji przez funkcjonariusza spółki	196
3.3.5. Ochrona obrotu przed działaniem zasady <i>ultra vires</i>	200
3.4. Firma spółki	201
3.4.1. Pojęcie firmy	201
3.4.2. Firma jako element strukturalny spółki	202
3.4.3. Wyłączenie ochrony prawa do firmy ze statutu personalnego spółki	207
3.4.4. Zastosowanie polskich zasad prawa firmowego do spółki prawa obcego	208
3.4.5. Firma oddziału spółki zagranicznej	209
3.4.6. Odpowiedzialność z tytułu działania pod fałszywą lub wprowadzającą w błąd firmą	210
3.5. Forma czynności prawnych w spółce	211
3.5.1. Pojęcie formy czynności prawnej	212
3.5.2. Forma czynności prawnych, których przedmiotem jest powstanie, podział, przekształcenie lub ustanie spółki	213
3.5.3. Forma pozostałych czynności prawnych w spółce	214
3.5.4. Substytucja	217

3.5.4.1. Pojęcie substytucji	217
3.5.4.2. Równoważność formy aktu notarialnego	218
Rozdział 4. Umowy zawierane przez wspólników w związku z ich	
uczestnictwem w spółce	223
4.1. Uwagi wstępne	223
4.2. Forma umowy	226
4.3. Umowy mające wpływ na strukturę spółki – porozumienia dotyczące wykonywania prawa głosu	226
4.3.1. Uwagi na płaszczyźnie materialnoprawnej	227
4.3.2. Kwalifikacja kolizyjnoprawna	229
4.4. Umowy niemające wpływu na strukturę spółki	234
4.4.1. Umowy dotyczące zbywania praw udziałowych w spółce	235
4.4.1.1. <i>Fiduciary duties</i>	237
4.4.1.2. Umowa obligacyjna	238
4.4.1.3. Umowa rozporządzająca (rozporządzenie)	240
4.4.1.4. Specyfika umów z zakresu małżeńskich ustrojów majątkowych	250
4.4.2. Umowa pożyczki między wspólnikiem a spółką	254
4.4.2.1. Kwalifikacja umowy pożyczki	258
4.4.2.2. Kwalifikacja kolejności zaspokajania wierzytelności o zwrot pożyczki w postępowaniu upadłościowym	258
4.4.2.3. Kwalifikacja charakteru pożyczki jako pożyczki zastępującej kapitał zakładowy	259
Rozdział 5. Odpowiedzialność cywilna w spółce	263
5.1. Uwagi wstępne	263
5.2. Odpowiedzialność samej spółki	266
5.3. Odpowiedzialność wspólników za zobowiązania spółki	268
5.3.1. Odpowiedzialność na zasadach ogólnych	268
5.3.2. Odpowiedzialność przebijająca	270
5.4. Odpowiedzialność członków organów spółki wobec osób trzecich ..	277
5.4.1. Odpowiedzialność członków zarządu w związku z niezgłoszeniem wniosku o ogłoszenie upadłości spółki	277
5.4.1.1. Kwalifikacja obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości	289
5.4.1.2. Kwalifikacja odpowiedzialności za zobowiązania spółki	291
5.4.1.3. Kwalifikacja odpowiedzialności odszkodowawczej	292
5.4.2. Odpowiedzialność członków zarządu (zarządców) za zobowiązania spółki w związku ze złożeniem fałszywego oświadczenia o pokryciu kapitału zakładowego spółki taka jak przewidziana w art. 291 KSH	294

Spis treści

5.4.3. Odpowiedzialność odszkodowawcza w związku z naruszeniem obowiązków związanych z pełnioną funkcją członka organu spółki (innych niż obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki)	296
5.5. Odpowiedzialność członków organów wobec spółki	297
5.5.1. Odpowiedzialność organizacyjna	298
5.5.2. Odpowiedzialność umowna	298
5.5.3. Pozaumowna odpowiedzialność odszkodowawcza taka jak przewidziana w art. 293 KSH	299
5.5.4. Odpowiedzialność członków organów obejmująca obowiązek zwrotu wypłat dokonanych bezprawnie na rzecz wspólników taka jak przewidziana w art. 198 KSH	301
5.5.5. Odpowiedzialność członków zarządów (zarządców) z tytułu zawyżenia wartości aportów taka jak przewidziana w art. 175 KSH	306
5.6. Odpowiedzialność wspólników wobec spółki	308
5.6.1. Odpowiedzialność odszkodowawcza	308
5.6.2. Odpowiedzialność obejmująca zwrot bezprawnie otrzymanych wypłat od spółki oraz wyrównanie różnicy w przypadku zawyżenia wartości aportów	309
5.7. Odpowiedzialność odszkodowawcza z tytułu naruszenia obowiązków z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości	309
5.7.1. Kwalifikacja obowiązków z zakresu sprawozdawczości i rachunkowości	311
5.7.2. Kwalifikacja odpowiedzialności	321
Wnioski	323
Indeks rzeczowy	333